

ส่วนที่ 3 ฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน

13. ข้อมูลทางการเงินที่สำคัญ

สรุปรายงานการสอบบัญชี

ผู้สอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจากบริษัท คือ นายศุภชัย ปัญญาวัฒน์ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เลขทะเบียนที่ 3930 หรือ นางชลรส สันติอัครวราภรณ์ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เลขทะเบียนที่ 4523 หรือ นางสาวสุพรรณิ ตรียานันทกุล ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เลขทะเบียนที่ 4498 บริษัท สำนักงาน อีวาย จำกัด ชั้น 33 อาคารเลอริชดา 193/136-137 ถนนรัชดาภิเษกตัดใหม่ กรุงเทพมหานคร 10110 โทรศัพท์ (66) 0 2264 0777 และ (66) 0 2661 9190 โทรสาร (66) 0 2264 0789-90 และ (66) 0 2661 9192

รายงานการตรวจสอบบัญชีของผู้สอบบัญชี ได้แสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไขต่องบการเงินในปี 2558 ปี 2559 และปี 2560 เนื่องจากถูกจำกัดขอบเขตโดยสถานการณ์สำหรับเหตุการณ์ดังนี้

1. บริษัทผู้ให้สัมปทานแห่งหนึ่งได้ระงับการจ่ายชำระยอดคงค้างค่าบริการจากการให้บริการภายใต้สัญญาร่วมลงทุนระหว่างบริษัทย่อยแห่งหนึ่งกับบริษัทผู้ให้สัมปทาน ตั้งแต่เดือนกันยายน 2551 จนถึงวันที่ 4 ตุลาคม 2554 ซึ่งเป็นวันที่สิ้นสุดสัญญาร่วมลงทุน เนื่องจากยังมีข้อโต้แย้งในวิธีการคำนวณอัตราส่วนแบ่งรายได้กับบริษัทย่อยดังกล่าว บริษัทย่อยได้นำข้อโต้แย้งดังกล่าวเสนอเป็นข้อพิพาทต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการ ปัจจุบันอยู่ระหว่างรอคำวินิจฉัยจากสถาบันอนุญาโตตุลาการ ต่อมาเมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2559 บริษัทผู้ให้สัมปทานยื่นคำเสนอข้อพิพาทต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการ เรียกร้องให้บริษัทย่อยดังกล่าวคืนเงินส่วนแบ่งรายได้ที่ได้รับเกินตามสัญญาร่วมลงทุนเดียวกันนี้ พร้อมเรียกค่าเสียหายโอกาสเป็นจำนวนรวมประมาณ 9,931 ล้านบาท ขณะนี้ข้อพิพาทอยู่ระหว่างกระบวนการพิจารณาของสถาบันอนุญาโตตุลาการ และเมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2559 บริษัทผู้ให้สัมปทานยื่นคำเสนอข้อพิพาทต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการ เรียกร้องให้บริษัทย่อยดังกล่าวและบริษัทย่อยอีกแห่งหนึ่งชำระค่าใช้จ่าย และค่าเสียหายพร้อมดอกเบี้ย และค่าเสียหายโอกาสในการประกอบธุรกิจจำนวนรวมประมาณ 258 ล้านบาท ฝ่ายบริหารและที่ปรึกษากฎหมายของบริษัทย่อยเชื่อว่าได้ปฏิบัติตามสัญญาร่วมลงทุนถูกต้องและครบถ้วน ผลของคำวินิจฉัยอัตราส่วนแบ่งรายได้ดังกล่าวอาจมีผลกระทบต่อความเป็นสาระสำคัญต่อยอดคงเหลือของลูกหนี้การค้า ค่าใช้จ่ายและค่าเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากเหตุการณ์ดังกล่าว ลูกหนี้อื่น เงินปันผลค้างรับ และมูลค่าเงินลงทุนในบริษัทย่อยดังกล่าว ซึ่งผู้สอบบัญชีไม่สามารถตรวจสอบเพื่อให้เป็นที่พอใจในยอดคงเหลือของรายการดังกล่าวได้
2. เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2546 ศาลล้มละลายกลางได้มีคำสั่งเห็นชอบแผนฟื้นฟูกิจการของบริษัท อย่างไรก็ตาม เจ้าหน้าที่บางรายได้ยื่นคำร้องคัดค้านในบางประเด็นต่อศาลฎีกา เมื่อวันที่ 14 กันยายน 2549 ศาลล้มละลายกลางได้มีคำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการของบริษัท เนื่องจากบริษัทได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดของแผนฟื้นฟูกิจการครบถ้วน ต่อมาเมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2556 ศาลล้มละลายกลางได้อ่านคำพิพากษาของศาลฎีกา ซึ่งศาลฎีกาได้มีคำพิพากษากลับคำพิพากษาของศาลล้มละลายกลาง โดยพิพากษาไม่เห็นชอบด้วยแผนฟื้นฟูกิจการ และให้ยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ ซึ่งมีผลทำให้สิทธิเรียกร้องของเจ้าหน้าที่ที่มีต่อบริษัทในฐานะลูกหนี้กลับไปเป็นเช่นเดิมดังที่เป็นอยู่ก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ ซึ่งบริษัทได้ประเมินว่า บริษัทอาจมีภาระหนี้สินเพิ่มเติมอีกจำนวนรวมไม่เกิน 1,343 ล้านบาท ทั้งนี้ไม่รวมดอกเบี้ยที่อาจมีขึ้นหากมีการฟ้องร้องจากเจ้าหน้าที่ในอนาคต บริษัทได้เปิดเผยถึงเหตุการณ์นี้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินและเห็นว่าสอดคล้องกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้องแล้ว ในเดือนสิงหาคม 2557 สถาบันการเงินห้าแห่งได้ยื่นคำฟ้องต่อศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง เรียกร้องให้บริษัทชำระเงินจำนวนประมาณ 1,856 ล้านบาท อย่างไรก็ตามมีเจ้าหน้าที่สองรายที่เป็นเจ้าหน้าที่ผู้รับโอนสิทธิเรียกร้องมาจากเจ้าหน้าที่เดิมหลายราย ซึ่งที่ปรึกษากฎหมายเห็นว่ายังไม่แน่นอนว่าจะได้รับชำระหนี้ตามจำนวนที่กล่าวอ้างในคำฟ้อง บริษัทจึงบันทึกประมาณการหนี้สินเฉพาะสถาบันการเงินสามรายซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่รายเดิมที่มีชื่อปรากฏอยู่ในคำขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการของบริษัท จำนวน 313 ล้านบาท โดยใช้มูลหนี้ที่สถาบันการเงินทั้งสามแห่งยื่นคำร้องเป็นพื้นฐาน หักด้วยประมาณการมูลค่าของการชำระหนี้ในรูปแบบต่าง ๆ ตามแผนฟื้นฟูกิจการและตามคำแนะนำของที่ปรึกษากฎหมาย ผลที่สุดของคดียังไม่อาจทราบได้ในปัจจุบัน บริษัทจึงเห็นว่าจำนวนสำรองที่บันทึกในบัญชีเพียงพอและเหมาะสมในสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งผู้สอบบัญชีไม่สามารถตรวจสอบเพื่อให้เป็นที่พอใจในยอดที่ต้องบันทึกเพิ่มเติมจากการยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการดังกล่าวได้

3. บริษัทย่อยแห่งหนึ่งได้ทำสัญญาขายเครื่องคอมพิวเตอร์พกพา (แท็บเล็ต) ให้แก่คู่สัญญาซึ่งเป็นหน่วยงานราชการสองหน่วยงาน ในเดือนกันยายน และ ธันวาคม 2556 มีมูลค่าตามสัญญาจำนวนเงินรวม 749 ล้านบาท ต่อมาบริษัทย่อยไม่สามารถส่งมอบแท็บเล็ตให้แก่คู่สัญญาได้ตามกำหนดเวลาภายในเดือนธันวาคม 2556 และภายในเดือนมีนาคม 2557 เนื่องจากได้เกิดเหตุเพลิงไหม้โรงงานผู้ผลิตชิ้นส่วนในการผลิตแท็บเล็ต ซึ่งตามสัญญาซื้อขายหากบริษัทย่อยไม่สามารถส่งมอบได้ตามกำหนดเวลา บริษัทย่อยจะต้องชำระค่าปรับเป็นรายวันในอัตราร้อยละ 0.2 ของราคาแท็บเล็ตที่ยังไม่ได้ส่งมอบ ในระหว่างปี 2557 คู่สัญญาทั้งสองรายได้มีหนังสือขอลงเลิกสัญญาซื้อขายแท็บเล็ต และให้บริษัทย่อยชำระค่าปรับเป็นจำนวนเงินรวม 5 ล้านบาท และ 142 ล้านบาท ตามลำดับ บริษัทย่อยได้มีหนังสือโต้แย้งการคิดค่าปรับดังกล่าว เนื่องจากสาเหตุของการส่งมอบล่าช้าเป็นเหตุสุดวิสัยและไม่ได้เป็นเหตุแห่งการผิดสัญญา ต่อมาหน่วยงานราชการคู่สัญญาทั้งสองได้ฟ้องร้องต่อศาลปกครองกลางให้บริษัทย่อยชำระค่าปรับคิดเป็นทุนทรัพย์เป็นจำนวนเงินรวมประมาณ 5 ล้านบาท และ 190 ล้านบาท ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการทำสัญญาซื้อขายแท็บเล็ตระหว่างบริษัทย่อยกับบริษัทคู่สัญญาในประเทศแห่งหนึ่ง บริษัทย่อยได้รับชำระเงินตามหนังสือคำประกันการปฏิบัติตามสัญญาของบริษัทคู่สัญญาดังกล่าวเป็นจำนวนเงิน 38 ล้านบาท ซึ่งบริษัทย่อยมีสิทธิทางกฎหมายที่จะยึดเงินดังกล่าวเพื่อชดเชยค่าเสียหายต่าง ๆ ที่บริษัทคู่สัญญาดังกล่าวก่อให้เกิดขึ้นหรือปฏิบัติผิดสัญญา บริษัทย่อยได้บันทึกจำนวนเงินที่ได้รับดังกล่าวเป็นหนี้สิน โดยถือเสมือนว่าเป็นเงินสำรองค่าปรับและค่าเสียหายที่อาจเกิดขึ้นไว้ในบัญชี และคาดว่าค่าปรับและค่าเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจะไม่เกินจำนวนดังกล่าว เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2561 ศาลปกครองกลางได้ตัดสินคดีระหว่างบริษัทย่อยกับหน่วยงานราชการแห่งหนึ่ง ซึ่งฟ้องร้องให้ชำระค่าปรับคิดเป็นทุนทรัพย์เป็นจำนวนเงินประมาณ 5 ล้านบาท โดยศาลปกครองกลางพิพากษาให้ชำระค่าปรับคิดเป็นจำนวนเงินประมาณ 3 ล้านบาท อย่างไรก็ตามบริษัทย่อยมีสิทธิยื่นอุทธรณ์ภายใน 30 วันนับแต่วันที่ศาลปกครองกลางมีคำพิพากษา ผลที่สุดของคดีฟ้องร้องและข้อพิพาทที่ยังไม่ถึงที่สุดยังไม่สามารถคาดการณ์ได้ในขณะนี้ ฝ่ายบริหารและที่ปรึกษากฎหมายของบริษัทย่อยยังคงเชื่อว่าจะไม่ได้รับผลเสียหายที่มีสาระสำคัญ จึงไม่ได้บันทึกสำรองเพิ่มเติมสำหรับหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นไว้ในบัญชี ซึ่งผู้สอบบัญชีไม่สามารถตรวจสอบเพื่อให้เป็นที่พอใจในสำรองค่าปรับและค่าเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากเหตุการณ์ดังกล่าวได้

นอกจากนี้ผู้สอบบัญชีได้ให้ข้อสังเกตต่อเหตุการณ์ดังต่อไปนี้

1. การชำระยอดคงค้างระหว่างบริษัทย่อยกับบริษัทที่ไม่เกี่ยวข้องกันแห่งหนึ่ง จำนวน 877 ล้านบาท ซึ่งผู้บริหารของบริษัทย่อยเห็นว่าได้ทำถูกต้องแล้ว รวมถึงคดีฟ้องร้องและข้อพิพาทต่าง ๆ
2. บริษัทย่อยแห่งหนึ่งได้ทำสัญญาจ้างเหมา (Turn-Key) กับบริษัทคู่สัญญาแห่งหนึ่ง ปัจจุบันบริษัทย่อยดังกล่าวไม่สามารถส่งมอบงานให้กับบริษัทคู่สัญญาได้ตามกำหนดระยะเวลา ซึ่งบริษัทคู่สัญญามีสิทธิที่จะคิดค่าปรับล่าช้าตามสัญญาต่อบริษัทย่อยดังกล่าวได้ อย่างไรก็ตาม ผู้บริหารของบริษัทย่อยดังกล่าว อยู่ระหว่างการขอแก้ไขสัญญาเพื่อลดเนื้องาน ซึ่งผู้บริหารของบริษัทย่อยดังกล่าวเชื่อว่าจะสามารถเจรจาแก้ไขสัญญาลดเนื้องาน และสามารถปิดโครงการได้โดยมีค่าปรับเกิดขึ้นอย่างไม่มีสาระสำคัญ

13.1 ตารางสรุปงบการเงินรวม

ตารางสรุปงบดุล งบกำไรขาดทุน และงบกระแสเงินสด 3 ปีที่ผ่านมา สิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม ดังนี้

รายการ	งบการเงินรวม					
	2560		2559		2558	
	ล้านบาท	%	ล้านบาท	%	ล้านบาท	%
งบดุล						
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	3,038	6.01	2,482	5.22	7,880	15.51
ลูกหนี้การค้าสุทธิ	3,174	6.28	3,019	6.35	3,088	6.08
สินทรัพย์หมุนเวียน	7,674	15.18	7,208	15.16	17,027	33.52
เงินลงทุน	6,234	12.33	6,850	14.41	8,770	17.27
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์สุทธิ	31,633	62.58	28,491	59.94	19,501	38.39
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	196	0.39	177	0.37	139	0.27
สินทรัพย์รวม	50,549	100	47,531	100	50,796	100
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากธนาคาร	3,915	7.74	2,229	4.69	1,519	2.99
เจ้าหนี้การค้า	3,923	7.76	3,198	6.73	3,753	7.39
หนี้สินหมุนเวียน	15,993	31.64	10,874	22.88	18,279	35.99
หนี้สินระยะยาวและสำรองการประกันรายได้ค่าเช่า	18,220	36.04	23,478	49.39	14,674	28.89
หนี้สินรวม	35,920	71.06	36,264	76.29	33,785	66.51
ทุนจดทะเบียนที่ออกและเรียกชำระแล้ว	3,335	6.60	2,968	6.25	3,567	7.02
กำไรสะสมที่จัดสรรแล้ว	1,021	2.02	1,012	2.13	892	1.76
กำไรสะสมยังไม่ได้จัดสรร	3,239	6.41	4,418	9.30	10,862	21.38
ส่วนของผู้ถือหุ้น	14,629	28.94	11,267	23.71	17,010	33.49
งบกำไรขาดทุน						
รายได้จากการขายและการบริการ	17,432	100.00	15,619	100.00	13,983	100.00
รายได้อื่น	856	4.91	2,532	16.21	19,444	139.06
รายได้รวม	18,288	104.91	18,151	116.21	33,427	239.06
ต้นทุนขายและการบริการ	11,031	63.28	9,711	62.17	8,407	60.12
ค่าใช้จ่ายในการขาย การบริการ และการบริหาร	4,199	24.09	3,926	25.13	3,347	23.94
ค่าเสียหายจากการไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขการดำเนินงาน	-	-	841	5.38	-	-
การก่อกวนรับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่						
หนี้สงสัยจะสูญและหนี้สูญ	225	1.29	338	2.16	223	1.59
ค่าใช้จ่ายทางการเงิน	692	3.97	395	2.53	197	1.41
กำไร(ขาดทุน)สุทธิ	2,693	15.45	3,002	19.22	15,710	112.36
งบกระแสเงินสด						
เงินสดสุทธิ(ใช้ไปใน)กิจกรรมดำเนินงาน	3,417		(2,467)		(2,721)	
เงินสดสุทธิได้มาจากกิจกรรมลงทุน	(2,503)		2,832		28,403	
เงินสดสุทธิ(ใช้ไปใน)กิจกรรมจัดหาเงิน	(358)		(5,763)		(19,303)	
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้น(ลดลง)สุทธิ	556		(5,398)		6,379	

13.2 อัตราส่วนทางการเงิน

อัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญที่สะท้อนถึงฐานะการเงิน และผลการดำเนินงานในธุรกิจหลักของบริษัทและบริษัทย่อย

รายการ		งบการเงินรวม		
		2560	2559	2558
อัตราส่วนสภาพคล่อง (Liquidity Ratio)				
อัตราส่วนสภาพคล่อง	(เท่า)	0.48	0.66	0.93
อัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็ว	(เท่า)	0.39	0.54	0.67
อัตราส่วนสภาพคล่องกระแสเงินสด	(เท่า)	0.25	(0.17)	(0.20)
อัตราส่วนหมุนเวียนลูกหนี้การค้า	(เท่า)	5.63	5.12	4.47
ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย	(วัน)	64	70	81
อัตราส่วนหมุนเวียนสินค้าคงเหลือ	(เท่า)	-	-	614.18
ระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ย	(วัน)	-	-	1
อัตราส่วนหมุนเวียนเจ้าหนี้	(เท่า)	3.10	2.79	2.51
ระยะเวลาชำระหนี้	(วัน)	116	129	144
Cash Cycle	(วัน)	(52)	(58)	(62)
อัตราส่วนแสดงความสามารถในการหากำไร (Profitability Ratio)				
อัตรากำไรขั้นต้น	%	36.72	37.83	39.88
อัตรากำไรจากการดำเนินงาน	%	13.72	17.69	20.87
อัตรากำไรอื่น	%	4.68	13.95	58.17
อัตราส่วนเงินสดต่อการทำกำไร	%	142.90	(89.25)	(93.24)
อัตรากำไรสุทธิต่อรายได้รวม	%	14.73	16.54	47.00
อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น	%	20.80	21.23	104.96
อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (Efficiency Ratio)				
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์	%	5.49	6.11	42.59
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ถาวร	%	21.22	23.40	108.87
อัตรากำไรของสินทรัพย์	(เท่า)	0.37	0.37	0.91
อัตราส่วนวิเคราะห์นโยบายทางการเงิน (Financial Policy Ratio)				
อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	(เท่า)	2.46	3.22	1.99
อัตราส่วนความสามารถชำระดอกเบี้ย	(เท่า)	5.68	(4.09)	16.72
อัตราส่วนความสามารถชำระภาระผูกพัน (Cash Basis)	(เท่า)	0.34	(0.23)	(0.06)
% Growth Ratio				
สินทรัพย์รวม	%	6.35	(6.43)	121.03
หนี้สินรวม	%	(0.95)	7.34	236.00
รายได้จากการขายและบริการ	%	11.61	11.70	13.97
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	%	6.96	17.29	15.86
กำไร(ขาดทุน)สุทธิ	%	(10.27)	(80.89)	380.31

14. การวิเคราะห์และคำอธิบายของฝ่ายจัดการ (Management Discussion and Analysis: MD&A)**ภาพรวม**

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ตลาดอินเทอร์เน็ตมีการเติบโตอย่างต่อเนื่องทั้งจากนโยบายภาครัฐซึ่งพยายามใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นตัวผลักดันการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ รวมทั้งพฤติกรรมผู้บริโภคที่ต้องการใช้บริการอินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้นตลอดเวลา ปัจจัยเหล่านี้ส่งผลให้ธุรกิจบรอดแบนด์อินเทอร์เน็ตยังคงมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าจะมีผู้ประกอบการรายใหม่เริ่มเข้ามาแข่งขันในตลาดอย่างจริงจังมากขึ้น แต่ก็ยังมีข้อจำกัดในการให้บริการได้เฉพาะบางพื้นที่ในแต่ละจังหวัดยังไม่สามารถให้บริการได้ครอบคลุมทั่วประเทศเช่นเดียวกับบริษัท ทั้งนี้เพื่อให้บริษัทยังคงความสามารถในการแข่งขัน บริษัทได้ขยายโครงข่ายในการให้บริการอย่างต่อเนื่องให้ครอบคลุมพื้นที่มากขึ้น โดยในปีที่ผ่านมาได้เน้นการขยายโครงข่ายใยแก้วนำแสง (Fiber Optic) ให้ครอบคลุมพื้นที่ให้บริการให้มากยิ่งขึ้น ในปัจจุบันบริษัทสามารถให้บริการได้ครอบคลุมจนถึงระดับหมู่บ้านทั่วประเทศ การขยายโครงข่ายการให้บริการด้วยเทคโนโลยี FTTx บนโครงข่ายใยแก้วนำแสงทำให้บริษัทสามารถให้บริการอินเทอร์เน็ตได้ในระดับความเร็วสูงถึง 10 Gbps ซึ่งหากพิจารณาจำนวนลูกค้าที่ใช้บริการในปี 2560 ที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นสุทธิ 307,153 รายแล้ว เป็นลูกค้าที่ใช้บริการ FTTx ถึงประมาณ 201,300 ราย หรือคิดเป็นประมาณร้อยละ 65 เมื่อเทียบกับ 36,100 รายในปี 2559 และเมื่อเทียบสัดส่วนจำนวนลูกค้าที่ใช้บริการ FTTx ของ 3BB แล้วพบว่า ปัจจุบันจากจำนวนลูกค้าที่ใช้บริการบรอดแบนด์อินเทอร์เน็ตของ 3BB จำนวน 2.726 ล้านรายนั้น เป็นลูกค้าที่ใช้บริการ FTTx จำนวนประมาณ 317,600 ราย หรือคิดเป็นประมาณร้อยละ 12 บริษัทคาดว่าสัดส่วนดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นในอนาคต

การเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ตของบริษัท ทำให้รายได้รวมจากการดำเนินงานในปี 2560 มีการเติบโตเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 11 เมื่อเทียบกับปี 2559 แต่เนื่องจากการบันทึกค่าเช่าโครงข่ายเส้นใยแก้วนำแสงให้กับ JASIF รวมไปถึงค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนในการขยายโครงข่ายของบริษัทที่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้กำไรจากการดำเนินงานรวมถึงความสามารถในการทำกำไรของบริษัทในปี 2560 ลดลงเมื่อเทียบกับปี 2559 โดยอัตรากำไรขั้นต้นในปี 2560 อยู่ที่ร้อยละ 37 ลดลงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้าซึ่งอยู่ที่ร้อยละ 38 นอกจากนี้ในปี 2560 บริษัทได้เพิ่มจำนวนพนักงานดูแลเรื่องการขายและการบำรุงรักษาโครงข่าย ปัจจุบันบริษัทมีจำนวนพนักงานประมาณ 15,000 คน ซึ่งแม้ว่าจะทำให้ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของบริษัทเพิ่มขึ้น แต่ก็จะช่วยทำให้บริษัทสามารถเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพในการให้บริการได้

ในส่วนของกลยุทธ์สินเส้นใยแก้วนำแสงเพิ่มเติมให้กับ JASIF ซึ่งที่ประชุมผู้ถือหุ้นได้มีมติอนุมัติให้ดำเนินการนั้น คาดว่า จะดำเนินการแล้วเสร็จได้ในปี 2561 ทั้งนี้จะช่วยให้เพิ่มสภาพคล่องให้กับบริษัท และทำให้บริษัทมีเงินทุนเพิ่มเติมสำหรับขยายโครงข่ายในการให้บริการให้ครอบคลุมพื้นที่มากขึ้นต่อไป

ผลการดำเนินงาน

ในปี 2560 บริษัทและบริษัทย่อยมีกำไรจากการดำเนินงานจำนวน 2,392 ล้านบาท เมื่อเทียบกับปี 2559 ที่มีกำไรจากการดำเนินงานจำนวน 2,764 ล้านบาท ลดลงจำนวน 372 ล้านบาท หรือคิดเป็นลดลงร้อยละ 13 เมื่อรวมกำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนของบริษัทย่อยจำนวน 555 ล้านบาท ปรับปรุงการปรับอัตราค่าเช่า OFC ของกองทุน จำนวน 297 ล้านบาท และหักสำรองประมาณการหนี้สินตามแผนฟื้นฟูกิจการ 12 ล้านบาท สำรองหนี้สงสัยจะสูญและหนี้สูญของบริษัทย่อยจำนวน 225 ล้านบาท และผลกระทบภาษีเงินได้ (Deferred Tax) จำนวน 313 ล้านบาทแล้ว เป็นผลให้บริษัทและบริษัทย่อยมีกำไรสุทธิประจำปี 2560 จำนวน 2,693 ล้านบาท เมื่อเทียบกับปี 2559 ที่มีกำไรสุทธิจำนวน 3,002 ล้านบาท (กำไรสุทธิในปี 2559 รวมกำไรจากการขายสินทรัพย์เข้ากองทุนสุทธิจากภาษีเงินได้แล้ว จำนวน 1,534 ล้านบาท)

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2560	2559	อัตรา เปลี่ยนแปลง
กำไรจากการดำเนินงาน	2,392	2,764	(13)
กำไรจากการขายสินทรัพย์เข้ากองทุนสุทธิ	-	1,534	(100)
กำไร (ขาดทุน) จากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ	555	(105)	629
ขาดทุนจากการบันทึกประมาณการหนี้สินจากการกลับค่าพิพาทของศาลฎีกา	(12)	(12)	-
ค่าเสียหายจากการไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขการดำเนินการก่อนรับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่	-	(841)	(100)
หนี้สงสัยจะสูญและหนี้สูญ	(225)	(338)	(33)
ผลกระทบภาษีเงินได้	(313)	-	100
ปรับปรุงการปรับอัตราค่าเช่า OFC ของกองทุน	297	-	100
กำไร(ขาดทุน)สุทธิ	2,693	3,002	(10)
กำไร(ขาดทุน)สุทธิต่อหุ้น (บาท)	0.42	0.46	(9)

ผลการดำเนินงานแยกตามประเภทของกลุ่มธุรกิจ

ผลการดำเนินงานแยกตามประเภทของกลุ่มธุรกิจในปี 2560 และ 2559 เป็นดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

ชื่อบริษัทในเครือ	รายได้รวม		
	2560	2559	อัตราเปลี่ยนแปลง
ธุรกิจให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง			
1. บริษัท ทริปเปิ้ลที บรอดแบนด์ จำกัด (มหาชน)	815	2,436	(67)
2. บริษัท ทริปเปิ้ลที อินเทอร์เน็ต จำกัด	16,307	14,517	12
รวม	17,122	16,953	1
ธุรกิจให้บริการโครงข่ายโทรคมนาคม			
1. บริษัท จัสมิน ซัมมารีน เทเลคอมมิวนิเคชั่นส์ จำกัด	23	16	44
2. บริษัท จัสเทล เน็ตเวิร์ค จำกัด	646	583	11
3. บริษัท จัสมิน อินเทอร์เน็ต จำกัด	230	261	(12)
4. บริษัท อควิเมนต์ จำกัด	9	43	(79)
5. บริษัท เอเชียส รีเจนเนล เซอร์วิส เซส จำกัด	59	63	(6)
6. บริษัท สมาร์ท ไฮเวย์ จำกัด	-	1	(100)
รวม	967	967	-
ธุรกิจงานจัดหา ออกแบบ และวางระบบสื่อสารและโทรคมนาคม			
1. บริษัท จัสมิน เทเลคอม ซิสเต็มส์ จำกัด (มหาชน)	17	27	(37)
2. บริษัท คลาวด์ คอมพิวเตอร์ โซลูชั่นส์ จำกัด	31	32	(3)
รวม	48	59	(19)
ธุรกิจอื่น ๆ			
1. บริษัท จัสมิน อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล จำกัด (มหาชน)	2	6	(67)
2. บริษัท พรีเมียม แอสเซท จำกัด	146	148	(1)
3. บริษัท ที.เจ.พี. เอ็นจิเนียริง จำกัด	3	-	100
4. อื่น ๆ ¹⁾	-	18	(100)
รวม	151	172	(12)
รวมทั้งสิ้น	18,288	18,151	1

หมายเหตุ : 1) ประกอบด้วย JIOC, MCS, ทริปเปิ้ล, ACT, JASMBB

รายได้

ในปี 2560 บริษัทและบริษัทย่อยมีรายได้รวม 18,288 ล้านบาท เมื่อเทียบกับรายได้รวมในปี 2559 ซึ่งอยู่ที่ 18,151 ล้านบาท (รายได้รวมในปี 2559 รวมกำไรจากการขายสินทรัพย์เข้ากองทุน จำนวน 2,160 ล้านบาท) เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 1 โดยรายละเอียดของรายได้รวมเป็นดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2560	2559	อัตรา เปลี่ยนแปลง
รายได้จากการขายและการบริการ	17,432	15,619	12
กำไรจากการขายสินทรัพย์เข้ากองทุน	-	2,160	(100)
กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน	555	-	100
รายได้จากดอกเบี้ยรับ	19	70	(73)
รายได้อื่นๆ	282	301	(6)
รวมทั้งสิ้น	18,288	18,151	1

รายได้จากการขายและการบริการ

ในปี 2560 บริษัทและบริษัทย่อยมีรายได้จากการขายและบริการ จำนวน 17,432 ล้านบาท เมื่อเทียบกับปี 2559 ซึ่งอยู่ที่ 15,619 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 12 โครงสร้างรายได้จากการขายและบริการในปี 2560 ส่วนใหญ่จะมาจากธุรกิจให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงโดยคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 94 ของรายได้จากการขายและบริการรวม รายได้จากการขายและบริการแยกตามประเภทของกลุ่มธุรกิจ เป็นดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

กลุ่มธุรกิจ	2560	2559	อัตรา เปลี่ยนแปลง
ธุรกิจให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง	16,310	14,510	12
ธุรกิจให้บริการโครงข่ายคมนาคม	948	920	3
ธุรกิจงานจัดหา ออกแบบ และวางระบบสื่อสารและโทรคมนาคม	29	43	(33)
ธุรกิจอื่นๆ	145	146	(1)
รวมทั้งสิ้น	17,432	15,619	12

รายได้จากธุรกิจให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในปี 2560 อยู่ที่ 16,310 ล้านบาท เมื่อเทียบกับปี 2559 ซึ่งรายได้จากการขายและบริการอยู่ที่ 14,510 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 12 เนื่องจากจำนวนลูกค้าที่ใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงมีจำนวนเพิ่มขึ้น โดยในปีที่ผ่านมา TTTBB ได้เน้นการลงทุนขยายโครงข่ายเพื่อให้ครอบคลุมการให้บริการสู่ระดับหมู่บ้านทั่วประเทศตามความต้องการของลูกค้าผู้ใช้บริการให้มากขึ้น โดยเฉพาะการให้บริการอินเทอร์เน็ตผ่านโครงข่ายใยแก้วนำแสงด้วยเทคโนโลยี FTTx ในปี 2560 จำนวนผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ตของ TTTBB มีจำนวนเพิ่มขึ้นสุทธิจำนวน 307,153 ราย โดยจำนวนลูกค้าที่เพิ่มขึ้นในปี 2560 นั้นเป็นลูกค้าที่ใช้บริการ FTTx จำนวน 201,358 ราย ทั้งนี้ ณ สิ้นปี 2560 จำนวนลูกค้าที่ใช้บริการ 3BB มีจำนวนทั้งสิ้น 2.726 ล้านราย

สำหรับธุรกิจให้บริการโครงข่ายคมนาคม ในปี 2560 รายได้จากการขายและบริการอยู่ที่ 948 ล้านบาท เมื่อเทียบกับปี 2559 ซึ่งรายได้จากการขายและบริการอยู่ที่ 920 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3 เนื่องจากการเพิ่มขึ้นในส่วนของรายได้จากการให้บริการวางจรรยาวิชาชีพสัญญาณความเร็วสูงในประเทศและระหว่างประเทศของ JASTEL

ธุรกิจงานจัดหา ออกแบบ และวางระบบสื่อสารและโทรคมนาคม (System Integration) รายได้จากการขายและบริการอยู่ที่ 29 ล้านบาท เมื่อเทียบกับปี 2559 ซึ่งมีรายได้จากการขายและบริการจำนวน 43 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 14 และสำหรับกลุ่มธุรกิจอื่นๆ รายได้จากการขายและบริการในปี 2560 อยู่ที่ 145 ล้านบาท เมื่อเทียบกับปี 2559 ซึ่งมีรายได้จากการขายและบริการจำนวน 146 ล้านบาท คิดเป็นลดลงร้อยละ 1

รายได้อื่น ๆ

ในปี 2560 บริษัทและบริษัทย่อยมีรายได้อื่น ๆ รวม 856 ล้านบาท (ประกอบไปด้วยรายได้ค่าบริการดูแลและบำรุงรักษาทรัพย์สิน จำนวน 227 ล้านบาท กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน จำนวน 555 ล้านบาท ดอกเบี้ยรับ จำนวน 19 ล้านบาท และอื่น ๆ จำนวน 55 ล้านบาท) เมื่อเทียบกับปี 2559 ซึ่งรายได้อื่น ๆ (ไม่รวมกำไรจากการขายสินทรัพย์เข้ากองทุน) อยู่ที่ 371 ล้านบาท

ค่าใช้จ่าย

ในปี 2560 บริษัทและบริษัทย่อย มีค่าใช้จ่ายรวมอยู่ที่ 15,455 ล้านบาท เมื่อเทียบกับปี 2559 ซึ่งอยู่ที่จำนวน 14,921 ล้านบาท คิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 4 รายละเอียดค่าใช้จ่ายประกอบด้วย

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2560	2559	อัตรา เปลี่ยนแปลง
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน :			
- ต้นทุนขายและบริการ	11,031	9,711	14
- ค่าใช้จ่ายในการขาย การบริการ	1,299	1,156	12
- ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	2,900	2,770	5
รวมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	15,230	13,637	12
หนี้สงสัยจะสูญและหนี้สูญ	225	338	(33)
ค่าเสียหายจากการไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขการดำเนินการก่อนรับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่	-	841	(100)
ขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยน	-	105	(100)
ค่าใช้จ่ายรวมทั้งสิ้น	15,455	14,921	4

- ค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงานรวมในปี 2560 อยู่ที่ 15,230 ล้านบาท เมื่อเทียบกับปี 2559 ซึ่งอยู่ที่จำนวน 13,637 ล้านบาท คิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 12 ประกอบด้วย
 - 1) ต้นทุนขายและบริการ ในปี 2560 อยู่ที่ 11,031 ล้านบาท เทียบกับปี 2559 ซึ่งต้นทุนขายอยู่ที่ 9,711 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 14 โดยต้นทุนหลัก ๆ ได้แก่ ค่าเช่าเส้นใยแก้วนำแสงตามสัญญาเช่ากับ JASIF (ค่าเช่าดังกล่าวแสดงเป็นยอดสุทธิหลังหักรายการสำรองประกันรายได้ค่าเช่าและการปรับสมมติฐานการตั้งสำรองประกันรายได้ค่าเช่าในส่วนของอัตราค่าเช่าและอัตราคิดลด) ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์โครงข่ายซึ่งเพิ่มขึ้นเนื่องจากการขยายโครงข่ายของ TTIBB และค่าธรรมเนียมที่จ่ายให้แก่ กสทช. ได้แก่ ค่าธรรมเนียม USO และค่าธรรมเนียมใบอนุญาต อัตรากำไรขั้นต้น (Gross Margin) ในปี 2560 อยู่ที่ร้อยละ 37 ลดลงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับปี 2559 ซึ่งอยู่ที่ร้อยละ 38
 - 2) ค่าใช้จ่ายในการขายและการบริการ และค่าใช้จ่ายในการบริหารในปี 2560 อยู่ที่ 4,199 ล้านบาท เมื่อเทียบกับปี 2559 ซึ่งอยู่ที่ 3,926 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 7 โดยส่วนใหญ่เป็นการเพิ่มขึ้นของค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงาน
- บริษัทย่อยได้ตั้งสำรองหนี้สงสัยจะสูญและหนี้สูญจำนวน 225 ล้านบาท โดย TTI มีนโยบายตั้งสำรองหนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ที่มียอดค้างชำระเกิน 3 เดือนทั้งจำนวน (รายละเอียดปรากฏตามหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 9)

ค่าใช้จ่ายทางการเงิน

ในปี 2560 บริษัทและบริษัทย่อยมีค่าใช้จ่ายทางการเงินจำนวน 692 ล้านบาท เมื่อเทียบกับปี 2559 ซึ่งอยู่ที่ 395 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจำนวน 297 ล้านบาท จากเงินกู้ระยะสั้น เงินกู้ระยะยาว และเจ้าหนี้ค่าอุปกรณ์ของบริษัทและบริษัทย่อย โดยค่าใช้จ่ายทางการเงินในปี 2560 ได้รวมการตั้งสำรองประมาณการหนี้สินตามแผนฟื้นฟูกิจการเพิ่มเติมในส่วนของดอกเบี้ยจ่าย จำนวน 12 ล้านบาทไว้ด้วย

กำไร(ขาดทุน)สุทธิ

ในปี 2560 บริษัทและบริษัทย่อยมีกำไรสุทธิรวม 2,693 ล้านบาท เทียบกับปี 2559 ซึ่งมีผลกำไรสุทธิ 3,002 ล้านบาท (กำไรสุทธิในปี 2559 รวมกำไรจากการขายสินทรัพย์เข้ากองทุนสุทธิจากภาษีเงินได้แล้ว จำนวน 1,534 ล้านบาท) โดยธุรกิจการให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงมีกำไรสุทธิในปี 2560 จำนวน 1,448 ล้านบาท ลดลงจากปี 2559 จำนวน 2,496 ล้านบาท

(กำไรสุทธิในปี 2559 ได้รวมกำไรจากการขายสินทรัพย์เข้ากองทุน) ธุรกิจการให้บริการโครงข่ายโทรคมนาคมมีกำไรสุทธิในปี 2560 จำนวน 303 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2559 จำนวน 18 ล้านบาท ธุรกิจงานจัดหา ออกแบบ และวางระบบสื่อสารและโทรคมนาคมขาดทุนสุทธิในปี 2560 จำนวน 20 ล้านบาท เมื่อเทียบกับขาดทุนสุทธิในปี 2559 จำนวน 49 ล้านบาท ขาดทุนสุทธิลดลงจำนวน 69 ล้านบาท ในส่วนของธุรกิจอื่นๆ กำไรสุทธิในปี 2560 อยู่ที่ 4,709 ล้านบาท ลดลงจากปี 2559 จำนวน 6,025 ล้านบาท เมื่อหักรายการระหว่างกันแล้ว บริษัทและบริษัทย่อยมีกำไรสุทธิในปี 2560 จำนวน 2,693 ล้านบาท และเมื่อคิดเป็นร้อยละของรายได้รวม (ไม่รวมกำไรจากการขายสินทรัพย์เข้ากองทุน) แล้ว อัตรากำไรสุทธิ (Net Profit Margin) ในปี 2560 จะอยู่ที่ร้อยละ 15

ฐานะการเงิน

สินทรัพย์

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 บริษัทและบริษัทย่อยมีสินทรัพย์รวม 50,549 ล้านบาท เมื่อเทียบกับปี 2559 ซึ่งอยู่ที่ 47,531 ล้านบาท คิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 6 สินทรัพย์รวมของบริษัทและบริษัทย่อยประกอบด้วย

รายการ	31 ธันวาคม 2560		31 ธันวาคม 2559	
	ล้านบาท	ร้อยละของสินทรัพย์รวม	ล้านบาท	ร้อยละของสินทรัพย์รวม
สินทรัพย์หมุนเวียน	7,674	15	7,208	15
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์-สุทธิ	31,633	63	28,491	60
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น ๆ	11,241	22	11,832	25

ณ 31 ธันวาคม 2560 บริษัทและบริษัทย่อยมีสินทรัพย์หมุนเวียนจำนวน 7,674 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 15 ของสินทรัพย์รวม เมื่อเทียบกับสิ้นปี 2559 ซึ่งอยู่ที่ 7,208 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2559 จำนวน 467 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 6 เนื่องจาก

- เงินสดและเงินฝากธนาคาร เพิ่มขึ้นจำนวน 556 ล้านบาท โดยระหว่างปี 2560 บริษัทและบริษัทย่อยมีเงินรับสุทธิจากการดำเนินงานจำนวน 3,418 ล้านบาท มีเงินรับจากการกู้เงินระยะสั้น จำนวน 1,957 ล้านบาท มีเงินสดรับจากการแปลงสภาพ JAS-W3 จำนวน 4,393 ล้านบาท หักลบกับเงินสดที่ใช้ไปในการลงทุนซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการลงทุนในอุปกรณ์สำหรับการขยายโครงข่ายของบริษัทย่อย สุทธิจำนวน 2,503 ล้านบาท จ่ายชำระเงินกู้ยืม เจ้าหนี้ค่าอุปกรณ์ และดอกเบี้ยจ่าย รวมจำนวน 2,829 ล้านบาท นอกจากนั้นในระหว่างปีบริษัทและบริษัทย่อยมีการจ่ายปันผลให้กับผู้ถือหุ้น คิดเป็นเงินรวมประมาณ 3,879 ล้านบาท
- สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น ๆ เพิ่มขึ้นประมาณ 400 ล้านบาท สาเหตุหลักมาจากลูกหนี้กรมสรรพากร ซึ่งเพิ่มขึ้นจำนวน 232 ล้านบาท เนื่องจากภาษีซื้อที่ชำระไว้เกินของ TTTBB และลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่นซึ่งเพิ่มขึ้นจำนวน 155 ล้านบาท

สินทรัพย์หมุนเวียนที่เพิ่มขึ้นดังกล่าวเมื่อหักลบกับสินทรัพย์หมุนเวียนที่ลดลง จำนวน 490 ล้านบาท ซึ่งหลัก ๆ เกิดจากการลดลงของเงินลงทุนชั่วคราว ซึ่งลดลงจำนวน 328 ล้านบาท ทำให้สุทธิแล้วสินทรัพย์หมุนเวียนมีจำนวนเพิ่มขึ้นสุทธิ จำนวน 467 ล้านบาท

ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ มีจำนวน 31,633 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 63 ของสินทรัพย์รวม เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับสิ้นปี 2559 จำนวน 3,142 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 11 ส่วนใหญ่จะเป็นการเพิ่มขึ้นของสินทรัพย์ของบริษัทย่อย จากการลงทุนขยายโครงข่ายในการให้บริการของ TTTBB ซึ่งในปีที่ผ่านมาได้เน้นการขยายโครงข่ายใยแก้วนำแสง (Fiber Optic) ให้ครอบคลุมพื้นที่ให้บริการให้มากยิ่งขึ้น ในการจัดซื้ออุปกรณ์ดังกล่าวจะใช้วงเงินสินเชื่อระยะสั้นไม่เกิน 1 ปีประเภท Letter of Credit (L/C) และ Trust Receipt (T/R) สำหรับการจัดซื้ออุปกรณ์จากต่างประเทศ และสินเชื่อประเภท Domestic Letter of Credit (DL/C) และตั๋วสัญญาใช้เงิน (P/N) สำหรับการสั่งซื้ออุปกรณ์ในประเทศ รวมทั้งสินเชื่อจากผู้จำหน่ายอุปกรณ์ (Supplier Credit) ในปี 2559 TTTBB ได้เข้าทำสัญญาซื้ออุปกรณ์จากผู้จำหน่ายอุปกรณ์ กำหนดชำระเงินภายใน 3 ปี โดยในปี 2560 TTTBB ได้ชำระเจ้าหนี้ค่าอุปกรณ์ตามสัญญาดังกล่าวไปแล้วจำนวน 770 ล้านบาท และในปี 2561 บริษัทจะต้องชำระอีกจำนวน 2,391 ล้านบาท ซึ่งบันทึกไว้ในรายการเจ้าหนี้ค่าอุปกรณ์ที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปีในงบการเงิน

สำหรับสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่นๆ ซึ่ง ณ สิ้นปี 2560 อยู่ที่ 11,241 ล้านบาท ลดลงจากปี 2559 จำนวน 591 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 5 สาเหตุหลักเนื่องจากเงินลงทุนในบริษัทร่วมซึ่งลดลงจำนวน 616 ล้านบาท โดยเงินลงทุนดังกล่าวในงบการเงินรวมจะแสดงตามวิธีส่วนได้เสีย (Equity Method)

หนี้สิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 บริษัทและบริษัทย่อยมีหนี้สินรวมทั้งสิ้นจำนวน 35,920 ล้านบาท เมื่อเทียบกับปี 2559 ซึ่งอยู่ที่ 36,264 ล้านบาท คิดเป็นลดลงร้อยละ 1 รายละเอียดดังนี้

รายการ	31 ธันวาคม 2560		31 ธันวาคม 2559	
	ล้านบาท	ร้อยละของหนี้สินรวม	ล้านบาท	ร้อยละของหนี้สินรวม
หนี้สินหมุนเวียน (ไม่รวมหนี้สินระยะยาวและสำรองประกันรายได้ค่าเช่าที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี)	10,413	29	6,893	19
หนี้สินระยะยาว	9,746	27	11,942	33
สำรองประกันรายได้ค่าเช่า	14,054	39	15,517	43
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่นๆ	1,708	5	1,912	5
หนี้สินรวม	35,920	100	36,264	100

หนี้สินหมุนเวียน (ไม่รวมหนี้สินระยะยาวและสำรองประกันรายได้ค่าเช่าที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี) ณ สิ้นปี 2560 อยู่ที่ 10,413 ล้านบาท เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปี 2559 จำนวน 3,520 ล้านบาท ส่วนใหญ่เนื่องจาก

- เงินกู้ยืมระยะสั้นจากธนาคาร เพิ่มขึ้นจำนวน 1,686 ล้านบาท เงินกู้ยืมดังกล่าวประกอบด้วย Trust Receipt และตั๋วสัญญาใช้เงิน ซึ่งเกิดจากการสั่งซื้ออุปกรณ์จากผู้จำหน่ายอุปกรณ์
- เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่นซึ่งเพิ่มขึ้นจากการดำเนินธุรกิจปกติ จำนวน 726 ล้านบาท
- เงินกู้ยืมระยะสั้น เพิ่มขึ้นจำนวน 1,358 ล้านบาท โดยในระหว่างปีบริษัทได้มีการกู้เงินระยะสั้นเพื่อใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนในบริษัทและบริษัทย่อย จำนวน 1,957 ล้านบาท และได้มีการชำระคืนเงินกู้ดังกล่าวบางส่วนไปในไตรมาส 4 ปี 2560 และไตรมาส 1 ปี 2561 จำนวน 600 ล้านบาท และ 590 ล้านบาท ตามลำดับ ปัจจุบันเงินกู้ยืมระยะสั้นดังกล่าวมียอดคงเหลือจำนวน 767 ล้านบาท

หนี้สินหมุนเวียนที่เพิ่มขึ้นดังกล่าวเมื่อหักลบกับหนี้สินหมุนเวียนที่ลดลงจากการดำเนินงานปกติ เช่น ภาษีเงินได้ค้างจ่าย ภาษีได้รับล่วงหน้าจากลูกค้า และอื่นๆ สุทธิแล้วทำให้หนี้สินหมุนเวียนของบริษัทและบริษัทย่อยเพิ่มขึ้นจำนวน 3,520 ล้านบาท

หนี้สินระยะยาว ณ สิ้นปี 2560 อยู่ที่ 9,746 ล้านบาท ลดลงจากสิ้นปี 2559 จำนวน 2,196 ล้านบาท เนื่องจากในระหว่างปีบริษัทและบริษัทย่อยมีการชำระคืนเงินกู้ยืมระยะยาว และเจ้าหนี้การค้าอุปกรณ์ (ตามสัญญาซื้ออุปกรณ์กับบริษัทผู้จำหน่ายอุปกรณ์ - Supplier Credit) จำนวน 1,342 ล้านบาท และ 952 ล้านบาท ตามลำดับ โดยในส่วนของสัญญาเงินกู้ระยะยาวของบริษัทนั้น กำหนดให้บริษัทจะต้องดำรงอัตราส่วนทางการเงิน เช่น ความสามารถในการชำระหนี้ (Debt Service Coverage Ratio) และอัตราส่วนหนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ยสุทธิ (Net Interest Bearing Debt) ต่อกำไรก่อนค่าใช้จ่ายทางการเงิน ภาษี ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย (EBITDA) เป็นต้น ซึ่ง ณ สิ้นปี 2560 บริษัทสามารถดำรงอัตราส่วนทางการเงินตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ได้

หนี้สินระยะยาวที่ลดลงดังกล่าวเมื่อหักลบกับหนี้สินตามสัญญาเช่าการเงินที่เพิ่มขึ้นเนื่องจากในระหว่างปีบริษัทย่อยมีการจัดซื้อยานพาหนะสำหรับใช้ในการดำเนินงาน จำนวน 98 ล้านบาทแล้ว ทำให้สุทธิแล้วหนี้สินระยะยาวลดลงจำนวน 2,196 ล้านบาท

สำรองประกันรายได้ค่าเช่า เป็นการตั้งสำรองหนี้สินตามเงื่อนไขของสัญญาประกันรายได้ค่าเช่ากับ JASIF (สำหรับ OFC จำนวนร้อยละ 20 ของ OFC ทั้งหมด) ณ สิ้นปี 2560 อยู่ที่ 14,054 ล้านบาท เทียบกับปี 2559 ซึ่งอยู่ที่ 15,517 ล้านบาท ลดลงจำนวน 1,463 ล้านบาท เนื่องจากการตัดจำหน่ายสำรองดังกล่าวจำนวน 1,391 ล้านบาท นอกจากนั้นในระหว่างปีได้มีการปรับ

สมมติฐานการตั้งสำรองประกันรายได้ค่าเช่าในส่วนของอัตรากาเพิ่มค่าเช่า (ซึ่งอิงจากอัตราเงินเฟ้อ) และอัตราคิดลด โดยรายการดังกล่าวแสดงหักกลับไว้ในต้นทุนค่าเช่าเส้นใยแก้วนำแสงกับ JASIF

หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่นๆ ณ สิ้นปี 2560 อยู่ที่ 1,708 ล้านบาท ลดลงจากปี 2559 จำนวน 204 ล้านบาท เนื่องจากสำรองค่าใช้จ่าย และเงินมัดจำรับจากลูกค้า ซึ่งเป็นธุรกิจปกติของบริษัทและบริษัทย่อย

นอกเหนือจากหนี้สินที่ปรากฏในงบแสดงฐานะการเงินแล้ว บริษัทย่อยมีการผูกพันและหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตซึ่งเกี่ยวกับการลงทุนในอุปกรณ์โทรคมนาคมและค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องสำหรับการดำเนินงาน (รายละเอียดปรากฏตามหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 33)

ส่วนของผู้ถือหุ้น

ณ สิ้นปี 2560 บริษัทและบริษัทย่อยมีส่วนของผู้ถือหุ้นจำนวน 14,629 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2559 จำนวน 3,361 ล้านบาท ประกอบด้วย

- ทุนออกจำหน่ายและชำระเต็มมูลค่าแล้วจำนวน 3,335 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากสิ้นปี 2559 จำนวน 367 ล้านบาท จากหุ้นเพิ่มทุนจากการแปลงสภาพใบสำคัญแสดงสิทธิ JAS-W3 ซึ่งบริษัทได้ดำเนินการจดทะเบียนเพิ่มทุนที่ชำระแล้วกับกระทรวงพาณิชย์ในระหว่างปี 2560 จำนวน 733.6 ล้านหุ้น (สำหรับการแปลงสภาพ JAS-W3 ในเดือนธันวาคม 2559 มีนาคม มิถุนายน และกันยายน 2560)
- เงินรับล่วงหน้าค่าหุ้น จำนวน 2,919 ล้านบาท จากการแปลงสภาพ JAS-W3 ในเดือนธันวาคม 2560 จำนวน 679.2 ล้านหน่วย (คิดเป็นหุ้นสามัญจำนวน 747.8 ล้านหุ้น ที่ราคาแปลงสภาพหุ้นละ 3.904 บาท)
- ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ จำนวน 2,812 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2559 จำนวน 2,497 ล้านบาท จากการบันทึกส่วนต่างของราคาแปลงสภาพ JAS-W3 (3.904 บาทต่อหุ้น) กับราคา par (0.50 บาท) ของหุ้นเพิ่มทุนจากการแปลงสภาพ JAS-W3 ที่ได้จดทะเบียนเพิ่มทุนแล้วในระหว่างปี (จำนวน 733.6 ล้านหุ้น)
- กำไรสะสมจัดสรรแล้วและยังไม่จัดสรร จำนวน 4,259 ล้านบาท ลดลงจากปี 2559 จำนวน 1,171 ล้านบาท เป็นสำรองตามกฎหมายจำนวน 1,021 ล้านบาท (ในระหว่างปีมีการจัดสรรสำรองตามกฎหมายจำนวน 9 ล้านบาท) และกำไรสะสมที่ยังไม่จัดสรร จำนวน 3,239 ล้านบาท บริษัทและบริษัทย่อยมีกำไรระหว่างปีจำนวน 2,693 ล้านบาท และมีการจ่ายปันผลในปี 2560 รวม 3,865 ล้านบาท

ณ ปัจจุบันบริษัทมีทุนชำระแล้วทั้งสิ้นจำนวน 7,418.4 ล้านหุ้น (รวมทุนจดทะเบียนที่เพิ่มขึ้นจากการแปลงสภาพ JAS-W3 ในเดือนธันวาคม 2560 จำนวน 747.8 ล้านหุ้นแล้ว) และคงเหลือใบสำคัญแสดงสิทธิ JAS-W3 ที่ยังไม่ได้ใช้สิทธิ จำนวน 1,940.8 ล้านหน่วย

โครงสร้างเงินทุน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 บริษัทและบริษัทย่อยมีหนี้สินรวมจำนวน 35,920 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 71 ของสินทรัพย์รวม และมีส่วนของผู้ถือหุ้นจำนวน 14,629 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 29 ของสินทรัพย์รวม อัตรากาส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นอยู่ที่ 2.46 เท่า แต่เนื่องจากหนี้สินดังกล่าวได้รวมหนี้สินที่เกิดขึ้นจากการบันทึกสำรองการประกันรายได้ค่าเช่าจำนวน 14,054 ล้านบาท (ซึ่งเป็นการบันทึกประมาณการหนี้สินตามมาตรฐานบัญชี) ซึ่งหากคำนวณโดยไม่รวมรายการดังกล่าวแล้ว อัตรากาส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นจะอยู่ที่ 1.49 เท่า

สภาพคล่อง

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 บริษัทและบริษัทย่อยมีเงินสดและรายการเทียบเท่าจำนวน 3,038 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2559 จำนวน 556 ล้านบาท โดยสรุปเงินสดสุทธิได้มาและใช้ไปในกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

- เงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน 3,417 ล้านบาท
- เงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมลงทุน (2,503) ล้านบาท
- เงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมจัดหาเงิน (358) ล้านบาท

โครงการซื้อหุ้นคืนเพื่อบริหารการเงิน

ในระหว่างปี 2553 บริษัทได้ลดทุนที่ชำระแล้วรวม 2,032,127,200 หุ้น โดยการตัดหุ้นทุนซื้อคืนตามโครงการซื้อหุ้นคืนเพื่อบริหารการเงินโครงการที่ 1 จำนวน 634,400,000 หุ้น และโครงการที่ 2 จำนวน 1,397,727,200 หุ้น

ในระหว่างปี 2554 บริษัทได้ลดทุนที่ชำระแล้วเพิ่มเติมจากปี 2553 อีกจำนวน 155,240,000 หุ้น โดยการตัดหุ้นทุนซื้อคืนตามโครงการซื้อหุ้นคืนเพื่อบริหารการเงินโครงการที่ 3

ในระหว่างปี 2555 บริษัทมีหุ้นทุนซื้อคืนรวมทั้งสิ้น 106,857,000 หุ้น ตามโครงการซื้อหุ้นคืนเพื่อบริหารการเงินโครงการที่ 4 ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 8/2554 โดยมูลค่ารวมของหุ้นทุนซื้อคืนเป็นจำนวนเงิน 299 ล้านบาท และบริษัทได้มีการจัดสรรกำไรสะสมเป็นสำรองสำหรับหุ้นทุนซื้อคืนเต็มจำนวน

ในระหว่างปี 2556 บริษัทได้ลดทุนที่ชำระแล้วเป็นจำนวนรวม 106,857,000 หุ้น โดยการตัดหุ้นทุนซื้อคืน ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 5/2555 และบริษัทได้ออนกลับกำไรสะสมจัดสรรสำหรับหุ้นทุนซื้อคืนดังกล่าวทั้งจำนวนแล้ว

ในระหว่างปี 2557 บริษัทมีหุ้นทุนซื้อคืนรวมทั้งสิ้น 142,730,000 หุ้น ตามโครงการซื้อหุ้นคืนเพื่อบริหารการเงินโครงการที่ 5 ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 3/2557 โดยมูลค่ารวมของหุ้นทุนซื้อคืนเป็นจำนวนเงิน 990 ล้านบาท และบริษัทได้มีการจัดสรรกำไรสะสมเป็นสำรองสำหรับหุ้นทุนซื้อคืนทั้งจำนวนแล้ว

ในระหว่างปี 2558 บริษัทได้ลดทุนที่ชำระแล้วเป็นจำนวนรวม 142,730,000 หุ้น โดยการตัดหุ้นทุนซื้อคืน ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 3/2558 และบริษัทได้ออนกลับกำไรสะสมจัดสรรสำหรับหุ้นทุนซื้อคืนดังกล่าวทั้งจำนวนแล้ว

ในระหว่างปี 2559 บริษัทมีหุ้นทุนซื้อคืนรวมทั้งสิ้น 1,200 ล้านหุ้น คิดเป็นร้อยละ 16.82 ของหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมด โดยมีมูลค่ารวมทั้งสิ้น 6,000 ล้านบาท ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 2/2559 เมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2559 และครั้งที่ 3/2559 เมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2559 และที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2559 เมื่อวันที่ 29 เมษายน 2559 และได้ดำเนินการลดทุนจดทะเบียนจาก 5,245,998,283.50 บาท เป็น 4,645,998,283.50 บาท ลดทุนที่ชำระแล้ว จาก 3,568,478,557.50 บาท เป็น 2,968,478,557.50 บาท และบริษัทได้ออนกลับกำไรสะสมจัดสรรสำหรับหุ้นทุนซื้อคืนดังกล่าวทั้งจำนวนแล้ว